

OPDRACHT 4
De val van de Muur

Kijk naar de interactieve tijdlijn van het Duitsland Instituut Amsterdam voor meer informatie en historisch beeldmateriaal over naoorlogs Duitsland.
www.duitslandinstituut.nl/1961-tot-1991

I *De val van de Muur*

Op 9 november 1989 valt de Berlijnse Muur. Er komt een einde aan de scheiding tussen de DDR en de Bondsrepubliek. Na ruim veertig jaar is Duitsland in 1990 weer herenigd. Samen met het uiteenvallen van de Sovjet-Unie staat dit moment te boek als het einde van de Koude Oorlog.

a Hieronder zie je een aantal gebeurtenissen rondom de val van de Muur. Zet deze gebeurtenissen op volgorde. Je kunt gebruikmaken van de interactieve tijdlijn of het *Naslagwerk Geschiedenis* van het Duitsland Instituut Amsterdam om de vraag te beantwoorden.

b Welke jaartallen horen (ongeveer) bij de onderstaande gebeurtenissen? Schrijf deze erbij.

A De plannen van Helmut Kohl worden goedgekeurd door andere Europese mogendheden. Die plannen zorgen voor veel discussie in Europa. Met name vanuit Frankrijk en Engeland is er veel weerstand tegen de hereniging van Duitsland.

B Het beleid van de Sovjet-Unie verandert onder Michael Gorbatsjov. De belangrijkste pijlers daarvan zijn *glasnost* (openheid) en *perestrojka* (hervormingen). Door het communisme te hervormen, hoopt Gorbatsjov het systeem te kunnen behouden.

Sensationele gebeurtenissen: In de nacht van 9 november 1989 stromen DDR-burgers door de open grensovergangen tussen Oost- en West-Berlijn, hier aan de Bornholmer Brücke. De Berlijnse Muur is gevallen.

Bron: Robert-Havemann-Gesellschaft

- C Helmut Kohl, bondskanselier van West-Duitsland en de eerste kanselier van het herenigde Duitsland, kondigt een 10 puntenplan aan voor de Duitse eenwording.
- D De DDR-regering kondigt aan dat DDR-burgers nu vrij mogen reizen. De partijspreker Günter Schabowski zegt dat dit besluit direct ingaat. Duizenden DDR-burgers trekken vervolgens naar de zwaarbewaakte grensovergangen in de Muur in Oost-Berlijn. De grenzen tussen Oost- en West-Duitsland worden geopend.
- E De Sovjet-Unie valt uiteen. In steeds meer Sovjetrepublieken komen onafhankelijkheidsbewegingen op en wordt gestemd over het verlaten van de Sovjet-Unie.
- F De inwoners van de DDR zijn in toenemende mate ontevreden. Er is een gebrek aan politieke vrijheden en de economische situatie is slecht. Omdat West-Duitse tv-zenders ontvangen kunnen worden, zien de inwoners dagelijks via de televisie hoe het leven in West-Duitsland is.
- G Steeds meer DDR-burgers vluchten naar het Westen. Hun vluchtroutes verlopen veelal via andere Oost-Europese landen die hun grenzen al hebben opengesteld.
- H Steeds meer DDR-inwoners gaan de straat op om te demonstreren voor meer vrijheid en politieke hervormingen. In Leipzig vinden iedere maandag demonstraties plaats. In steeds meer Oost-Duitse steden wordt geprotesteerd. De demonstraties verlopen gewelddoos.

Deze opdracht is ontleend aan: Krijn Thijs (red.), *Duitsland 1918–1991. Twintig vensters op een bewogen eeuw* — Onderwijseditie (Boom Uitgevers Amsterdam/Duitsland Instituut Amsterdam, 2021)

2 Op onderzoek uit

Kies een van de gebeurtenissen uit de opdracht 'De val van de Muur' uit. Daarover bereid je een korte presentatie voor of schrijf je een kort krantenartikel. Je docent kiest welke optie jullie klas/groepje gaat uitvoeren.

Stel voor het maken van je presentatie of krantenartikel een onderzoeksvraag voor jezelf op. Dat is natuurlijk een historische onderzoeksvraag die begint met 'waarom' of 'hoe'. Bij het maken van je presentatie of krantenartikel bespreek je de historische gebeurtenis, zoek je er extra details over op en ga je in op de oorzaken en gevolgen van deze gebeurtenis. Zorg ook voor passend beeldmateriaal!

Gewelddoze 'maandagdemonstratie' in Leipzig, met 70.000 deelnemers.

Bron: Robert-Havemann-Gesellschaft